

Erőszak 5

Analízis

Immanuel Wallerstein: **Fanon XXI. századi olvasata**

I. Wallerstein Frantz Fanon életművének értelmezőjeként is autentikus szerző. Úgy véli, Fanon forradalmi munkássága, osztályharc-értelmezése és elméleti munkái szinte minden jelentős kérdésfelvetésében aktuálisak, még ha egyes megoldásai esetleg vitathatók, sőt, tévesek is. Így például az a nyilvánvalóság, hogy a gyarmati, majd neokolonialista rabság ledobása erőszak nélkül szinte lehetetlen, nem jelenti azt, hogy az erőszak önmagában magasabb rendű civilizációt hoz felszínre. Az egykori gyarmati országoknak nem Európát kell utolérniük; a forradalmárok és a felszabadító mozgalmak hívei szemé előtt egy emberszabásúbb világrend céljai kell lebegjenek..... 9

Loïc Wacquant: **Közbiztonsági tornádó. Neoliberalizmus és büntetés a XXI. század hajnalán**

A neocon büntető- és szociálpolitika – azaz a zéró tolerancia és a szegénység kriminalizálása – változatlanul tombol. Miért? Mert a gazdasági deregulációról szóló „washingtoni konszenzus” és a szociális védőháló szűkítése immár magába foglalja a bűnelkövetés büntető kontrollját, s mert a piac „láthatatlan keze” feltételezi és szükségessé teszi a büntető állam „vasöklét”. Tíz év kiterjesztett vizsgálatai arra is rámutatnak: már nem csupán büntetőpolitikáról és kriminológiáról van szó, hanem egy új, általános politikai vonal kialakulásáról 17

Katona Magda – Répási Krisztián: **A gyengék bosszúja? A nők és gyermekek által elkövetett öngyilkos merényletek mozgatói**

A nők és a gyermekek által elkövetett öngyilkos merényletek okait nem lehet sztereotípiákra – „a gyengék bosszúja”, „kilátástalanság”, „fanatizmus” stb. – leegyszerűsíteni. Az egyes országokra, mozgalmakra jellemző társadalmi okok, az egyéni motivációk komplex analízise nélkül e társadalmi jelenség aligha érthető meg..... 37

Tényről tényre

Dirk Adriaensens: **Irak: a sötétség kora**

Irakot óriási szabadkereskedelmi Paradicsommá változtatták, amely az irakiak számára rémálmot, poklot jelent. Az országot a tőke számára gyarmatosították – ez pedig a legnagyobb fokú fosztogatást jelenti, egy gyilkos kapitalista laboratóriumot. Az ország vagyonának száz százaléka külföldiek kezére jutott. Az irakiak megértették: országukban beköszöntött a sötétség kora 59

Fred Magdoff: **Ökológikus civilizáció**

Az emberi faj túlélésének alapfeltétele, hogy visszafordítsuk bolygónk létfenntartó rendszerének leromlását. A tőkefelhalmozás szempontjai alapján szervezett mezőgazdaság és ipar inherensen környezetellenes, ezért szükségképpen szembemegy a 19. század óta halmozódó ökológiai tudással. Az új ökológikus civilizáció ezért csakis nem-kapitalista lehet; fő pillérei közé kell tartozzon a munka- és lakóhelyi öngazgatás, a diverzitás, és – számos alapvető szükséglet vonatkozásában – az önellátás, amely globális méretű kulturális cserével és együttműködéssel párosul..... 73

Fülöp Ádám: **I-nemzedék**

A második valóság természete, hogy az illúziót tökéletessé teszi. Milyen illúziót? Azt, hogy nem kell egy gyufaszálat sem keresztbe tenni azért, hogy az elsődleges valóság ne pusztuljon el: az elsődleges valóságnak el kell pusztulnia, és ez így van rendjén, helyébe lép ugyanis a totális virtualitás. Az I-nemzedék ennek a rémálomnak az eszköze és tudattalan felépítője..... 101

Szintetikus biológia és a társadalmi ellenőrzés

Hervé Le Crosnier: *A szintetikus biológia Pandora-szelencéje*

Philippe Marlière: *Prométheusz, Pandora és Petri* (Válasz Hervé de Crosnier cikkére)

Hervé Le Crosnier: *A szélsőséges genetika prédikátorai*

Serge Sebestyén: *Elvárható-e a tudománytól, hogy megvédje az emberiséget?*

A szintetikus biológia, az új biológiai alrendszerek és organizmusok létrehozására törekvő alkalmazott tudomány egyre inkább a közvélemény figyelmének a középpontjába kerül, főleg most, hogy Craig Venter amerikai kutatónak sikerült létrehoznia egy részben mesterséges genetikai állománnyal működő baktériumot, azaz az „élet teremtése” kézzelfogható valósággá kezd válni. A témával foglalkozó blokkunk négy cikkében francia természettudósok vitatkoznak a szintetikus biotechnológia lehetséges veszélyeiről és hasznáról..... 108

Asszociációk

Tütő László: **„Bírálni jöttem Lukácsot, nem dicsérni”.** *Felszólalás a Lukács György és a szocialista alternatíva című kötet (Budapest, Eszmélet Alapítvány – L'Harmattan Kiadó, 2010) könyvbemutatóján*

Lukácsnál – miként tanítványainál az ún. Budapesti Iskolában – a bürokratikus szocializmus bírálata nem kapott gazdaságfilozófiai megalapozást. Az általuk képviselt demokratikus szocializmus ideológiai elmélet maradt, és ezért sem válhatott az izmosodó tőke vetélytársává..... 128

Kultúra

Jim McGuigan: **„Cool” kapitalizmus. Az egyetemes elutasítás**

A kanonizált irodalom kritikája jól ismert, a kanonizált festészetet viszont kevésbé szokták rendszerkritikus szemmel értelmezni. Erre tesz kísérletet a szerző, midőn történetileg igyekszik elhelyezni a bohémot a polgári kultúrában, s politikai elfogultságtól mentesen keresi a választ arra a kérdésre, hogyan viszonyult a sztálini rendszerhez Picasso, Rivera, Kahlo, illetve mit jelentett akkor s mit jelent ma a festészetben a rendszerkritika..... 133

Tütő László: **Énekverseny-e az énekverseny?**

Az írás arról elmélkedik, hogy miként függ össze az énekversenyen való hörgés a profitrendszerrel szembeni lázadással 169

Olvasójel

Bózsó Péter: **A politikai gazdaságtani kritika politikuma**

Andor László: *Eltévedt éllovas. Siker és kudarc a rendszerváltó gazdaságpolitikában.* Budapest, Napvilág Kiadó, 2009 185

Bartha Eszter: **Fejezetek a nők történetéből a szocialista Magyarországon**

Tóth Eszter Zsófia: *Kádár leányai: Nők a szocialista időszakban.* Budapest, Nyitott Könyvműhely, 2010 191